

Федерація спортивного туризму України

Затверджено постановою Президії
Федерації спортивного туризму України
від "24"06 2017р., Постанова №12

ТЕХНІЧНИЙ РЕГЛАМЕНТ змагань зі спортивного туризму зі спортивної дисципліни Туристські спортивні Походи (Маршрути)

I. Загальні положення

1.1 Даний Технічний регламент є невід'ємною частиною Правил змагань зі спортивного туризму (далі - Правила) й регулює питання організації та проведення змагань зі спортивного туризму у групі спортивних дисциплін Туристські спортивні походи (Маршрути) (далі – змагання з СП)

1.2 Змагання з СП – це комплексний захід, що полягає:

– у розробці й проходженні туристською групою (командою) в природному середовищі, що включають ділянки категорійних по трудності локальних (ЛП) та протяжних (ПП) перешкод (печери, акваторії, болота, пороги, броди, каньйони, перевали, вершини та ін.), туристських СП з певного виду спортивного туризму;

– в оцінці й зарахуванні здійсненого туристського СП;

– у визначенні виконання класифікаційних норм та вимог зі спортивного туризму;

– у виявленні найсильніших туристських груп (команд).

Змагання з СП здійснюються із дотриманням вимог діючих Правил, даним Технічним регламентом з Додатками та Положеннями (Регламентами) офіційних змагань, які не повинні суперечити цим документам.

1.3 Змагання з СП проводяться з наступних видів спортивного туризму: автомобільного, велосипедного, вітрильного, водного, гірського, лижного, комбінованого, мотоциклетного, пішохідного, спелеологічного.

В залежності від технічної складності та рекомендованих протяжності і тривалості СП, у змаганнях з СП беруть участь походи I, II, III, IV, V та VI категорії складності (далі – к.с.), ступеневі – 1, 2, 3 ступеня складності (далі ст.с.).

II. Класифікаційні норми та вимоги до туристських спортивних походів (маршрутів)

2.1 Категорія (ступінь) складності СП визначається відповідно до основних класифікаційних норм СП (Таблиця 1, Таблиця 2, Таблиця 3) з урахуванням нормативних вимог до кількості та трудності перешкод у СП з різних видів спортивного туризму та інших вимог згідно «Порядку класифікації маршрутів туристських спортивних походів» або розрахованих по «Методиці визначення категорії складності маршрутів туристських спортивних походів» відповідного виду спортивного туризму, а також відповідними Переліками - Перелік класифікованих туристських спортивних маршрутів, Перелік високогірних перевалів, Перелік перевалів середньогір'я, Перелік гірських локальних перешкод (ГЛП) у малих горах (МГ) та іншими Переліками перешкод за видами СТ і географічних регіонів, затверджених Президією МФСТ, Президією ФСТУ і підтверджена суддівською колегією – маршрутно-кваліфікаційною комісією (МКК).

Таблиця 1

Класифікаційні норми туристських спортивних походів (маршрутів)

Вид туризму та характеристики СП (маршрутів)		Ступінь складності			Категорія складності					
		1	2	3	I	II	III	IV	V	VI
Рекомендована тривалість СП (маршруту) у днях		3	4	6	6	8	10	13	16	20
Протяжність СП (маршруту) у км (не менше)	гірський	25	40	60	100	120	140	150	160	160
	велосипедний	50	80	120	250	400	600	800	1000	1100
	вітрильний	-	-	-	150	200	300	400	500	700
	водний	25	40	60	150	160	170	180	190	190
	лижний	30	50	75	100	140	180	210	240	270
	пішохідний	30	50	75	100	130	160	220	250	300
	спелеологічний (кількість печер)	3-4	2-3	1	5	4-5	1-2	1-2	1-2	1

Класифікаційні норми для авто-мото туристських спортивних походів (маршрутів)

Вид туризму та характеристики СП (маршрутів)		Категорія складності					
		I	II	III	IV	V	VI
Рекомендована тривалість СП (маршруту) у днях		4	6	8	10	13	13
Протяжність СП (маршруту) у км (не менше)	на мотоциклах	800	1000	1300	1700	2000	2000
	на автомобілях	1000	1200	1500	2000	2500	2500
	на скутерах, квадроциклах, пневматиках	250	400	600	800	1000	1000
	на снігоходах	120	250 - 280	450 - 500	-	-	-

Таблиця 3

Класифікаційні норми для комбінованих туристських спортивних походів (маршрутів)

Категорія склад-ості	Рекомендована тривалість СП (маршруту), у днях	Трудність визначальних (залікових) перешкод та їх мінімальна кількість						Бальна оцінка походу (мінімальна) ²	Інтенсивність авантажень усереднена (год/ход. доба) ³ (не менше)
		1	2	3	4	5	6		
I	6	2						400	4.0
II	8	1	2					1150	4.0
III	10		1	2				1750	4.5
IV	13		1	1	2			2550	5.0
V	16			1	1	2 ¹		3500	5.5
VI	20				1	2 ¹	1 ¹	4500 і більше	6.0

¹Допускається заміна перешкоди двома іншими заліковими перешкодами на категорію нижче, якщо залікові перешкоди складаються з протяжних перешкод;

²Загальна кількість балів за всіма показниками;

³Визначається шляхом відношення загальної кількості ходових годин за похід до кількості ходових днів походу (без урахування днювань).

2.2 При значній технічній складності маршруту та за погодженням з МКК його протяжність може бути зменшена, але не більше ніж на 25%.

2.3. Категорія складності комбінованого СП (маршруту) – Таблиця 3 визначається в залежності від кількості і якості (трудності) перешкод, які визначають категорії складності частин із різних видів СТ, що включені в маршрут СП; інтегральної бальної оцінки маршруту СП через сумарну кількість набраних балів, які отримані за усі перешкоди подолані на маршруті (локальні і протяжні) з урахуванням автономності, темпу проходження маршруту, ґендерності групи, набору висоти; показника інтенсивності навантаження, який визначає відповідність обсягу навантаження, який припадає на один усереднений ходовий

день при подоланні маршруту, нормативному обсягу навантажень. Обсяг вимірюється через ходові години. Визначення категорій складності комбінованих маршрутів здійснюється МКК, за «Методикою визначення категорії складності комбінованих туристських спортивних походів», що затверджується Федерацією.

III. Вимоги до учасників

3.1. До складу туристських груп (команд), що беруть участь у змаганнях з СП, входять учасники та керівники СП, які мають необхідну спортивну кваліфікацію та туристський досвід, а також відповідають іншим вимогам, обумовленим діючим Правилам та «Вимогам до учасників та керівників...» відповідного виду спортивного туризму, затверджених Федерацією.

Загальні вимоги до складу туристських груп учасників змагань з СП наведені у Таблиці 4. Вимоги до мінімального складу туристських груп та мінімальної кількості засобів пересування для авто-мото, велосипедних та вітрильних туристських спортивних походів (маршрутів) наведені у Таблиці 5.

Таблиця 4

Загальні вимоги до учасників і керівників туристських спортивних походів (маршрутів)

Категорія складності СП (маршруту)	Досвід участі та керівництва у СП з даного виду туризму (к. с.)			Мінімальний вік (за роком народження), років		Мінімальний склад туристської групи (пішохідний, лижний, гірський, спелео СП)
	Учасник	Керівник		Учасник	Керівник	
		Участь	Керівництво			
I	-	I ¹	н/к	13 (14) ²	18	4 ⁴
II	I	II	I	14	18	4 ⁴
III	II	III	II	15	18	4 ⁴
IV	III	IV	III	16	19	4
V	IV	V	IV	17	19	6 ⁴
VI	V	VI ³	V	18	20	6 ⁴

Примітки:

¹ допускається керівництво СП туристом, який не має досвіду участі в поході I к.с., але на думку МКК, володіє достатнім туристським досвідом, отриманим в некатегорійних СП;

² для велосипедних та авто-мото СП, згідно з вимогами Правил дорожнього руху;

³ допускається на розсуд МКК заміна участі у СП VI к.с. керівництвом другим СП V к.с.

⁴ мінімальна кількість складу групи за погодженням з МКК в СП I–III к.с. (крім гірських, лижних) може бути зменшена до двох осіб, а в походах V-VI к.с. – до чотирьох осіб (крім гірських та лижних) в залежності від конкретного маршруту та району походу.

Таблиця 5

Загальні вимоги до кількісного складу туристських груп та кількісного складу транспортних засобів для авто-мото, велосипедних, вітрильних та водних СП

Категорія складності СП (маршруту)	Мінімальний склад групи					Мінімальна кількість засобів пересування			
	Велосипедний	Авто	Мото, скутери, квадроцикли, снігоходи	Вітрильний	Водний	Автомобілів	Мото, скутери, квадроцикли, снігоходи	суден у групах вітрильний ¹	суден у групах водний ²
I	2	2	2	2	2	1	2	1	2
II	2	2	2	2	4	1	2	2	2
III	3	4	3	2	4	2	3	2	2
IV	4	4	3	4	6	2	3	2	2
V	4	6	4	4	6	3	4	2	2
VI	4	6	4	4	8	3	4	2	2

¹При використанні багатомісних суден вітрильні СП II та III к.с. можна здійснювати на одному судні.

²В СП з водного туризму допускаються два рівноцінні плавзасоби

3.2. Учасники СП, в яких передбачається проходження класифікованих перешкод, повинні мати досвід проходження двох таких же перешкод на половину категорії (для водного та спелеотуризму – на категорію) труднощі нижчу від максимальної для заявленого походу. Керівник повинен мати досвід проходження двох таких же перешкод тієї ж напівкатегорії (для водного та спелеотуризму – тієї ж категорії) труднощі. Керівники та учасники СП, які використовують технічні засоби пересування, повинні мати відповідний досвід керівництва або участі в СП на таких же засобах пересування.

Досвід проходження максимальних за складністю перешкод повинен набуватися в категорійних СП на основній частині маршруту.

3.3. Учасниками СП I-III к.с. можуть бути туристи, які мають досвід участі в СП на одну категорії складності нижче у будь-якому виді туризму, за умови, що вони мають досвід подолання двох перешкод, які визначають складність заявленого маршруту, на половину категорії труднощі нижче.

Керівники СП I-III к.с. повинні мати досвід участі в поході тієї ж категорії складності в будь-якому виді спортивного туризму, а також досвід керівництва СП на одну к.с. нижче в будь-якому виді туризму. При цьому вони повинні мати досвід участі в подоланні двох перешкод, які визначають складність заявленого маршруту, тієї ж напівкатегорії труднощі та

досвід керівництва в подоланні двох таких же перешкод на половину категорії труднощі нижче.

3.4. Не більше чим одна третина учасників СП (крім походів VI к.с.) може мати досвід проходження перешкод на дві напівкатегорії (для водного та спелеотуризму – на дві категорії) труднощі нижчу від максимальної. Відповідно в СП II к.с. – допускається не більше, чим одна третина учасників з досвідом участі в некатегорійних СП.

3.5. Учасники СП, в якому передбачається першопроходження перешкод, повинні мати досвід проходження (керівник – досвід керівництва при проходженні) двох таких же перешкод очікуваної труднощі. Одна третина учасників подібних СП може мати досвід проходження двох перешкод на половину категорії (для водного та спелеотуризму – на категорію) нижче.

3.6. У СП не більше чим одна третина учасників можуть брати участь спортсмени споріднених видів спорту, які мають досвід подолання відповідних маршруту перешкод та експедиційний досвід, достатній, за розсудом МКК, для проходження даного маршруту.

3.7. Керівник та всі учасники СП, у яких передбачається перебування на висоті понад 5000 м над рівнем моря, повинні мати досвід перебування на висоті, яка відрізняється від максимальної в даному СП не більше ніж на 1500 м.

3.8. Маршрути СП можуть включати сходження на вершини та траверси хребтів, при цьому їх категорія труднощі повинна відповідати досвіду групи. Сходження на вершини (перевали) можуть здійснюватися неповним складом групи (але не менше ніж 2 особи). Один із учасників сходження повинен мати право керівництва проходження даної перешкоди. При розділенні групи керівник зобов'язаний забезпечити необхідну взаємодію між її частинами. Якщо керівник СП бере участь у сходженні, то із складу групи, що не проходить перешкоду, призначається заступник керівника, відповідальний за забезпечення безпеки, страхівку та взаємодію з підгрупою, що проходить перешкоду. Якщо керівник СП не бере участі у сходженні, він призначає керівника сходження тільки з тих учасників, яким при випуску в МКК дозволено керувати проходженням конкретних перешкод (запис в графі «Особливі вказівки» маршрутної книжки).

3.9. Учасники та керівник комбінованого СП, маршрут якого включає ділянки різних видів спортивного туризму, повинні мати відповідний досвід проходження кожної ділянки згідно з пунктом 3.2.

3.10. Всі учасники та керівники СП, які передбачають проходження печер з використанням апаратури для автономного дихання, повинні мати посвідчення пловця-підводника (аквалангіста). Керівник такого СП повинен мати досвід роботи у сифонах.

3.11. Учасники та керівники СП, які здійснюються у міжсезоння (час із несприятливими для даного туристського району та виду спортивного туризму природними умовами),

повинні мати відповідний досвід участі (керівництва) СП, виконаними у міжсезоння, або в СП тієї ж категорії складності, які виконані у звичайних умовах.

3.12. Учасники та керівники зимових СП повинні мати відповідний досвід участі (керівництва) СП, здійсненими взимку. Усі учасники зимових категорійних СП повинні мати досвід організації ночівель у зимових умовах (досвід «холодних» ночівель).

3.13. Крім основного складу групи до участі в СП до III к.с. включно, крім зимових СП і СП у міжсезоння, можуть допускатися діти, які беруть участь у поході зі своїми батьками або близькими родичами, що несуть за них повну відповідальність, при цьому туристський досвід зараховується лише з віку, вказаного у Таблиці 3.

3.14. Іноземці, які мають намір здійснити СП, подають до МКК документи, що підтверджують їхній туристський досвід

IV. Вимоги до спорядження та засобам пересування туристського спортивного походу (маршруту)

4.1. Керівник та учасники туристської групи (команди) повинні бути забезпечені спеціальним особистим та груповим спорядженням, що дозволяє безаварійно пройти маршрут, і несуть відповідальність за його комплектність і якість. Комплектність спорядження перевіряється та узгоджується з МКК перед виходом на маршрут, про що робиться запис у маршрутній книжці. Вимоги до кількісного складу і якості спорядження визначається особливостями СП (маршруту), його категорією складності, перешкодами, районом здійснення СП, сезоном.

Якість технічних засобів пересування, сплаву та спорядження, якими користуються спортсмени на маршруті, повинна забезпечувати безпеку туристської групи (команди) при проходженні маршруту та здійсненні страхування.

Туристська група (команда) повинна бути забезпечена технічними засобами для реєстрації проходження маршруту, визначення координат місцезнаходження та засобами зв'язку для їх передач у відповідності до вимог рятувальних та контролюючих служб за місцем проведення СПі. Вимоги обов'язкові при здійсненні СП вище III категорії складності в ненаселеній місцевості.

4.2. Загальні вимоги до засобів пересування в СП з автомобільного та мотоциклетного виду спортивного туризму:

– до участі у змаганнях з СП допускаються стандартні засоби пересування для управління якими потрібно водійське посвідчення категорій А, А1, В, В1, С або М або посвідчення тракториста - машиніста категорії А (позашляховики, мотозасоби і снігоходи);

– автомобілі та мотоцикли учасників змагань з СП повинні бути зареєстровані Держтехнадзорі, мати Державний реєстраційний знак. Застраховані. Наявність водійського посвідчення у водія та змінного водія обов'язкове;

- для усіх транспортних засобів обов'язкова наявність медичної аптечки;
- на усіх засобах пересування повинні бути встановлені справні світлові прилади, система аварійної світлової сигналізації;
- автомобілі повинні бути укомплектовані вогнегасником і знаком аварійної зупинки;
- до змагань з СП допускаються любі типи засобів пересування без поділу за класами (без обліку робочого об'єму двигуна).

4.3. Загальні вимоги до засобів пересування в СП з велосипедного спортивного туризму:

– до участі у змаганнях допускаються стандартні велосипеди, устатковані у відповідності до вимог Правил дорожнього руху;

– велосипеди повинні бути обладнані звуковим сигналом, світлоповертачами та ліхтарем (фарою);

– всі учасники на маршруті повинні бути в захисних шлемах.

4.4. Загальні вимоги до засобів пересування в СП з вітрильного спортивного туризму:

– до участі у змаганнях з СП допускаються туристські розбірні вітрильні човни з будь-яким типом вітрильного спорядження:

– на борту судна повинні знаходитись: весла, водовідливні засоби, засоби підкачки, якір відповідної до вітрильності ваги, з якірним кінцем, довжиною не менше 20 м;

– всі учасники на маршруті повинні бути забезпечені рятувальними жилетами та гідрокостюмами;

– ємкості для запасу питної води.

4.5. Загальні вимоги до засобів пересування в СП з водного виду спортивного туризму:

– до участі у змаганнях допускаються гребні судна (катамарани, байдарки, каяки, рафти).

– всі учасники на маршруті повинні бути забезпечені рятувальними жилетами, захисними шоломами, гідрокостюмами (в залежності від температури води);

– на борту судна повинні знаходитись: весла, водовідливні засоби, засоби підкачки, причальні кінці, довжиною не менше 20 м.

4.6. Загальні вимоги до спорядження в СП з гірського виду спортивного туризму:

– основна мотузка повинна мати діаметр не менше ніж 10 мм і не мати пошкоджень;

– елементи страховки, само страховки і з'єднань (блокування) мають бути виконані із основної мотузки або матеріалу такої ж міцності;

– захисний шолом повинний бути обладнаний амортизатором, ременем для підборіддя;

– обов'язкова наявність лавинної лопати (для високогір'я).

4.7. Загальні вимоги до спорядження в СП з лижного виду спортивного туризму:

- основна мотузка повинна мати діаметр не менше ніж 10 мм і не мати пошкоджень;
- всі учасники на маршруті повинні бути забезпечені лавинною стрічкою довжиною 12 м з розміткою через кожен метр;
- обов'язкова наявність лавинної лопати.

4.8. Загальні вимоги до спорядження в СП з пішохідного виду спортивного туризму:

- основна мотузка повинна мати діаметр не менше ніж 10 мм і не мати пошкоджень;
- елементи страхівки, самострахівки і з'єднань (блокування) мають бути виконані із основної мотузки або матеріалу такої ж міцності;
- захисний шолом повинний бути обладнаний амортизатором, ременем для підборіддя.

4.9. Загальні вимоги до спорядження в СП з комбінованого виду спортивного туризму:

- вимоги упорядковуються відповідно до видів спортивного туризму, які складають маршрут комбінованого СП.